Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan University Health Board

Yr Adran Orthopteg

Triniaeth Atropine ar gyfer Amblyopia
Gwybodaeth i gleifion

Beth yw Amblyopia?
Cyflwr plentyndod sy'n digwydd pan na fydd y golwg mewn un llygad neu'r ddau lygad yn datblygu'n gywir yw Amblyopia, a elwir hefyd yn 'llygad diog'. Os bydd gan eich plentyn amblyopia mewn un llygad, bydd y golwg yn y llygad hwn yn niwlog a bydd yn dibynnu ar y llygad arall i weld.

Beth sy'n achosi amblyopia?
Mae Amblyopia'n digwydd o ganlyniad i ddiffyg defnydd o'r llygad. Gall y canlynol achosi hyn:

- Llygad croes (tro yn y llygad).
- Presgripsiwn sbectol cryf yn un neu'r ddau lygad.
- Gwahaniaeth dirfawr yn y presgripsiwn sbectol rhwng y ddau lygad.
- Problem strwythurol yn y llygad, neu unrhyw beth s'n atal golau rhag cyrraedd cefn y llygad (retina).

Sut mae trin amblyopia?
Os na fydd eich plentyn yn gweld yn iawn, cynhelir prawf llygad ar gyfer sbectol ac archwilir cefn y llygaid i sicrhau eu bod yn iach. Awgrymir bod angen sbectol. Os bydd y golwg yn wan o hyd mewn un llygad gyda'r sbectol, gellir trin amblyopia gyda chlwt neu ddiferion Atropine.

I gael gwybodaeth am glytiau fel math o driniaeth, gofynnwch i'r Orthoptydd neu gofynnwch am daflen 'Clytiau ar gyfer Amblyopia'.

Sut mae Atropine yn helpu golwg fy mhlentyn?
Mae'n ymledu'r gannwyll ac yn cymylu golwg y llygad 'da' i annog defnyddio'r llygad diog, yn arbennig wrth edrych ar bethau agos.

Cyfarwyddiadau ar gyfer defnyddio:

- Golchwch eich dwylo cyn ac ar ôl rhoi'r diferion i mewn.
- Dylid defnyddio'r diferion ddwywaith yr wythnos yn unol â chyfarwyddyd eich Orthoptydd.
- Gyda eich plentyn yn gorwedd lawr, rhowch un diferyn o Atropine yn y llygad da.
- Dylid storio Atropine ar dymheredd ystafell allan o gyrraedd plant.
- Anogwch eich plentyn i wneud gwaith agos gan mai dyna pryd mae'r diferion ar eu mwyaf effeithon.

Mae'n hynod bwysig eich bod yn goruchwylio'r driniaeth hon yn ofalus. Os na allwch chi fynychu eich apwyntiad, cofiwch roi gwybod i'r Ganolfan Apwyntiadau cynted ag sy'n bosibl.

Beth fyddwch chi'n ei weld efallai:
Os bydd gan eich plentyn lygad croes, mae'n bsibl y byddwch chi'n sylwi weithiau bod y llygad arall yn dechrau troi yn lle hynny, yn arbennig ar gyfer gwaith agos. Mae hwn yn arwydd da oherwydd bod y llygad gwannaf yn cael ei ddefnyddio.

Os byddwch chi'n peidio â defnyddio'r diferon Atropine, mae'n bosibl y bydd y gannwyll yn aros yn fawr am hyd at 2 wythnos.

Cwestiynau cyffredin:

C. **Ydy'r diferion yn pigo?**
A. Na, yn wahanol i ddiferion a ddefnyddiwyd i brofi ar gyfer sbectol, nid yw'r diferion hyn yn pigo.

C. **Am ba hyd y byddan nhw'n cael eu defnyddio?**
A. Gall y driniaeth barhau am ychydig o fisoedd. Mae'n bwysig eich bod yn mynychu'n rheolaidd i'n galluogi i fonitro datblygiad gweledol ac unrhyw arwyddion i atal y driniaeth.

C. **Ble alla i gael mwy o ddiferion?**
A. Bydd yr Offthalmolegydd yn ysgrifennu at eich Meddyg Teulu yn gofyn iddo/ iddi gyflenwi diferion Atropine hyd nes gorffen y driniaeth neu os byddwch chi'n methu sawl apwyntiad, byddwn ni'n cysylltu â'r Meddyg Teulu i ofyn iddo/ iddi atal cyflenwi'r diferion.

Sgil effeithiau anghyffredin:
- Tymheredd uchel
- Croen sych
- Gwedd goch, wridog
- Anesmwythder
- Amrannau wedi chwyddo ac yn cosi

Os bydd hyn yn digwydd, peidiwch â defnyddio'r diferion a chysylltwch â'r Clinig Llygaid (01633 238400) neu eich Meddyg Teulu.

Pwysig!

Cofiwch ddweud wrth yr ysgol/ y feithrinfa am effeithiau'r diferion Atropine. Os yw eich plentyn yn cael unrhyw driniaeth arall cofiwch sicrhau bod eich Meddyg/ Deintydd yn gwybod am hyn.

Cyfeirnod: www.nhsdirect.wales.nhs.uk/encyclopaedia/
Chwiliwch am "Llygad Diog"

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg/
This document is available in English